

Cesta

4

2008

KŘESŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 5 Kč

Modlitba	3
Exodus aneb Přeházené listy Bible.....	4
Osobnost měsíce.....	6
Biblická jména	7
Tři zlaté klásky	8
Víte to?.....	11
Co říkala myška.....	12
Učíte se anglicky?	13
Soutěž o tři knihy	14
Rostliny v Bibli	15
Písnička.....	16

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Grafotechna Print s. r. o.

Distribuce: A.L.L. production s. r. o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
 tel.: 234 092 851, e-mail: predplatne@predplatne.cz

Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, přímo s distributorem.
 Ilustrace: H. Rokytová, J. Oleš, S. Baraldí, R. Scott, V. Švejdová, N. Fundová
 a archiv časopisu Cesta

Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Pane Bože,
děkuji ti za svého kamaráda Jirku.
Je s ním legrace,
můžu se mu také se vším svěřit
a vždycky, když má něco dobrého,
rozdělí se se mnou.
Chtěl bych být taky takový.
Vím, že když se budu snažit,
tak mi pomůžeš.
I za to ti děkuji.
Amen.

Také tentokrát se nám přeházely odstavce příběhu. Pokud je správně seřadíte, z písmen na konci každého odstavce vám vyjde tajenka, kterou si můžete zkontrolovat na str. 11.

8. Zlaté tele

Mojžíš byl na hoře Sínaj a rozmlouval s Hospodinem velmi dlouho. Celkem tam strávil čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Čím déle to trvalo, tím byli Izraelci netrpělivější. Přišli za Áronem a říkali: „Co se stalo s Mojžíšem, který nás vyvedl z Egypta? Už se asi nevrátí! Udělej nám boha, abychom se mu mohli klanět a prosit ho o pomoc!“ **(Á)**

Když se Mojžíš vrátil zpátky, jeho tvář svítila od toho, jak rozmlouval s Bohem. Od té doby si ji vždy zakrýval závojem, který sundával jen tehdy, když mluvil s Hospodinem. **(L)**

Hospodin to samozřejmě věděl a vyzval Mojžíše, aby se vrátil dolů. Chtěl Izraelce tvrdě potrestat. Mojžíš se však za ně přimlouval, aby jim Hospodin odpustil. Bůh mu nakonec vyhověl. **(A)**

Áron je vyzval, aby mezi sebou vybrali zlaté šperky, ty roztavili a udělali z nich sochu býčka. „Toto je váš bůh, který vás vyvedl z Egypta,“ řekl jim Áron. Pak se býčkovi klaněli, obětovali mu a propadli nevázanému veselí. **(K)**

Když Mojžíš předal Izraelcům Desatero přikázání, sdělil jim, že se musí ještě na horu vrátit. Když odcházel, napomínal všechny Izraelce, aby poslouchali Árona a Chúra. „Nehřešte a dodržujte deset přikázání, jak jste se zavázali. Já musím znovu na horu Sínaj, abych vyslechl další zákony, které nám Bůh ukládá plnit.“ **(Z)**

Mojžíš se vrátil dolů z hory Sínaj a když viděl, jak si Izraelci vedou, velmi se na ně a na Árona rozhněval. „To jste nevydrželi ani těch několik dní? Vždyť jste slibovali, že budete Boha poslouchat až na věky! Sotva na pár dní odejdu, hned jeho nařízení porušujete!“ Vzteky mrštil o zem deskami se zákonem, které přinesl od Hospodina. Desky se rozbily. **(Z)**

Hospodin prohlásil, že mají dál pokračovat v cestě, on že však s nimi už nepůjde, protože by je musel za trest všechny zahubit. **(O)**

Izraelce to velmi mrzelo a prosili Mojžíše, ať se za ně přimluví. Mojžíš si postavil za jejich táborem stan, který nazval stan setkávání. V tom stanu

se pak setkával s Hospodinem. Prosil jej, ať dál doprovází svůj lid po cestě. **(D)**

Mojžíš rozbil modlu zlatého telete, spálil ji v ohni, rozemlel na prach, ten rozmíchal ve vodě a dal ji Izraelcům vypít. Ty, kteří se nejvíc provinili, potrestal smrtí. **(M)**

Hospodin mu nakonec vyhověl a znovu obnovil svou smlouvu s Izraelci. Mojžíš opět vyšel na horu Sínaj a pobyl zde dalších čtyřicet dní a nocí, během nichž vytesával Hospodinův zákon na nové desky. Tak Bůh obnovil svou smlouvu s Izraelci. **(E)**

Jakub Jan Šimon RYBA (* 26. 10. 1765 Přeštice, + 8. 4. 1815 Rožmitál)
- český pedagog a skladatel

Ryba studoval gymnázium u piaristů v Praze, po něm filosofii. Už tehdy zastával místo varhaníka u sv. Salvátora. Studii ale zanechal, musel vypomáhat nemocnému otci - venkovskému učiteli. Sám také nastoupil učitelskou dráhu; nejprve jako učitelský pomocník v Mníšku, od roku 1788 už jako učitel v Rožmitále. Oblíbil si klasicistickou poesii a filosofii a pod vlivem Voltaira a Rousseaua se stal stoupencem osvícenecké ideologie. I ve své pedagogické práci zdůrazňoval metodiku a nutnost ovládat teorii. Jako jeden z nejvdělanějších kantorů své doby u nás ovládal několik jazyků.

J. J. Ryba je dnes znám především jako skladatel církevní hudby, napsal také přes 80 mší (mezi nimi i nejslavnější vánoční Hej, mistřel!), ale ve své době proslul i jako skvělý pedagog. Učil děti nejen běžným předmětům, ale i "pravidlům společenským, slušnosti, dějinám vlasteneckým, začátkům zeměpisu, pravidlům zdravotní a polního hospodářství". Ze školy odstranil tělesné tresty.

V Rožmitále obnovil kůr, vybudoval školní knihovnu a usiloval dokonce o založení průmyslové školy. Kromě stovek kostelních skladeb komponoval i písně, symfonie apod. - celkem přes tisíc skladeb světských. Slohově prošel vývojem od raného klasicismu až po vyzrálý mozartovský styl s lidovými pastorálními prvky. Velká škoda, že ne všechno se z tohoto bohatství jeho invence a píše zachovalo. Roku 1817 vydal teoretický spis Počáteční a všeobecné základové k umění hudebním. Rozsáhlá byla i jeho činnost literární - spisy výchovné, překlady.

Svou činností získal si Ryba velkou úctu, ale i závist a pronásledování. K neutěšeným poměrům, v nichž žil, přispěla nemoc a Ryba si v záchvatu těžkomyslnosti vzal život. U jeho těla našli rozevřené Senekovy Rozpravy o nesmrtelnosti duše.

Nejvíce jmen začínajících na „O“ jsem našla v různých rodopisech – výčtech předků a potomků významných biblických postav. Patří mezi ně např. **Omar**, vnuk Ezaua (Gn 36,11), **Oholíbama**, jedna z Ezauových žen (Gn 36,18), Chorejec **Ónam** (Gn 36,23), **Ónan**, syn Judův a vnuk Jákobův (1 Pa 2,3), **Obéd**, syn Boáze a Rút, otec Jíšaje, který byl otcem krále Davida (1 Pa 2,12-15), **Oren** a **Osen**, synové Jerachmeela (1 Pa 2,15), v rodu Davidově pak byli **Óhel** a **Obadjáš** (1 Pa 3,20-21).

Oholíab (Ex 35,34; 36,1-2) – budoval v poušti svatyni pro uložení schránky úmluvy.

Obéd-edóm (1 Pa 13,13) – v jeho domě byla tři měsíce uložena schránka úmluvy poté, co ji král David nechal přenést do Jeruzaléma – než pro ni přichystali ve městě stan.

Óg (Nu 21,33) – bášanský král, poražený Izraelci.

Otniel (Sd 3,9) – soudce, vysvobodil Izraelce z moci aramejského krále Kúšana Rišátajimského.

Orpa (Rt 1,4) – Moábkka, se kterou se oženil jeden z Noeminých synů.

Omří (1 Kr 16,23) – izraelský král, založil město Samaří, nechodil po Hospodinových cestách.

Ozeáš (Ozeáš) – prorok, který působil v severním izraelském království.

Ondřej (Mt 4,18) – rybář, kterého Ježíš povolal spolu s jeho bratrem Šimonem Petrem, aby se stali jeho učedníky. Řekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“

První přání ...

Náš příběh se stal ještě dávno předtím, než vyrostly všelijaké paneláky, dokonce ještě nejezdila žádná auta.

Zuzanka byla dcera kuchařky ze mlýna. Nejradši ze všeho běhala po poli, ležela v trávě a snila si své holčičí sny...

Jedné letní noci, zrovna den po jejích šestých narozeninách, se jí zdálo, že má v ruce tři zlaté klásky, které ponoří do vody pěkně jeden po druhém a že se jí postupně vyplní tři přání.

Zuzanka se nemohla dočkat rána, nikomu o svém tajemství neřekla, oblékla si šatičky a běžela na pole. Pšeničné klásky už ji z dálky vítaly, očkama je pohladila a vyhlédla si tři nejzlatější z nich, utrhla je a běžela k potoku. Jeden ponořila do vody a přála si první přání. Hádejte jaké, není to tak těžké uhodnout, skoro všechna děvčátka si přejí být aspoň na chvíli opravdovou princeznou... Zavřela oči a pustila klásek do vody. Tiše mu zamávala a ostatní dva klásky si odnesla domů. Další přání si musí pořádně rozmyslet, to není jen tak...

Prvních pár dní se nedělo nic, až jednou...

Už z dálky byl slyšet přijíždějící kočár s paní kněžnou, která každý rok trávila léto v nedalekém zámečku nad lesem. Byla to už starší dáma, měla na obličejí vrásky zrovna takové, jaké staří lidé mívají, z pod klobouku jí vyčuhovaly husté bílé vlasy a oči měla jasné jako nebe. Říkalo se, že je moc hodná, ale nešťastná a opuštěná. Neměla žádné přátele, kdysi jí prý zemřelo děťátko a od té doby se trápila samotou a modlitbami. Veškerý volný čas trávila vyšíváním, projížďkami a jinými panskými zvyky. Paní mlynářka ji hned přivítala a pozvala dál na kus řeči. Zuzanka přinesla z kuchyně pohostění, hezky se uklonila a paní kněžna si nemohla nevšimnout, jaká je to šikovná a milá holčička. Dostala nápad. Zuzanka se jí tak zalíbila, že poprosila paní kuchařku, jestli by Zuzanku pustila na pár dní k ní na zámek, že jí bude dělat společnost a vnese do života trochu sluníčka. Paní kuchařka byla v rozpacích, nevěděla, co na to má říct, koukla na Zuzanku a zeptala se, co ona tomu říká. Ta chvíli přemýšlela, tvářila se hrozně vážně, ale pak se rozhodla, že k paní kněžně přece jenom pojede. Vždyť je to jen na pár dní a když se jí bude stýskat po mamince, tak se vrátí...

To bylo radosti, zámek vypadal jak z pohádky, měl nádhernou zahradu

plnou stromů a všelijakých cizokrajných květin - a uvnitř byl ještě krásnější. Na stěnách visely obrazy, zrcadla ve zlatých rámech se jen blyštěla a těch parádních věcíček všude kolem! No jedna báseň.

Zuzanka si paní kněžnu moc oblíbila a zůstala s ní až do konce léta. Celé dny se jen fintila, prohlížela v zrcadle a když jí paní kněžna dala krásné krajkové šaty, Zuzanka si najednou vzpomněla na své první přání, vždyť teď je opravdu princeznou!!!

Na podzim paní kněžna odjela a Zuzanka se vrátila do mlýna. O všem doma musela vyprávět, co dělala, jak se měla

- a tak vyprávěla, vyprávěla - a potají myslela na druhé přání, už ví jaké.

Druhé přání

Druhé přání Zuzanky bylo mít opravdovou kamarádku. Ale ne obyčejnou, takovou, která si s ní bude celý den hrát a dovádět a které bude moci všechno říct. Ona ještě nikdy kromě paní kněžny žádnou kamarádku neměla a uznejte, že pro šestiletou dívku je paní kněžna přece jenom dost stará kamarádka. (Ještě že to neslyší, ale i kdyby, určitě by se nezlobila a uznala, že je to pravda.) Zkrátka chtěla kamarádku ve svém věku.

Přišla zima. Celá mlýnice byla doslova zasypaná sněhem, přes pole nebylo nic vidět, jen mlhavé stíny vzdáleného lesíka. Ve mlýně vládnul klid, pan mlynář přikládal polínka do kamen, aby bylo teplo, Zuzanka totiž stonala. Maminka u ní seděla, dávala jí obklady na čelo a tichounce zpívala. Zuzanku bolelo celé tělíčko a trápila ji horečka. Pan mlynář řekl, že to takhle dál nejde a že jí dojde pro léky do města k panu doktorovi. Ale jak se tam sněhem dostane? To by koně museli mít křídla nebo lyže. No co, vzal si teplý kožich, vysoké boty, hůl - a vydal se na cestu. Zbyly po něm jen šlápoty ve sněhu.

Ve mlýně se nic zvláštního neděje - tak půjdeme s ním. Cesta byla namáhavá, všude závěje a do toho ještě začalo chumelit. Když se náš pan mlynář

konečně dostal k domu pana doktora, vypadal doslova jako sněhulák. Pan doktor Zuzance připravil lék a vzkázal jí, že až roztaje sníh, má přijít k němu na kontrolu.

A teď skočíme o měsíc dál... Zuzanka se uzdravila a sníh začal pomalu roztávat, bylo jaro. Maminka vzala Zuzanku a vypravily se k panu doktorovi. Byl to moc hodný pán a doma měl zrovna takovou dcerku, jako byla Zuzanka. Přišla jim otevřít a pozvala je dál. Obě děvčátka si hned padla do oka. Anička (tak se jmenovala) ukázala Zuzance všechny své hračky a že jich měla, panečku!!! Jen těch panenek! Zuzanka jí tajně trošku záviděla, ona měla doma jen jednu hadrovou, ale stejně ji měla nejradši...

Pan doktor Zuzanku prohlédl a omluvil se, že musí odejít k jedné tuze nemocné paní a nařídil Aničce, ať hosty kousek doprovodí domů. Zuzanka byla v sedmém nebi, konečně si našla kamarádku. V košíčku si nesla korálky, co jí Anička dala, a už se těšila, až se znovu setkají, pan doktor totiž slíbil, že v neděli přijedou do mlýna. A jak to bylo dál? Z děvčat se staly ty nej nej nejlepší kamarádky na světě!!!

Třetí přání

Tak, dvě přání už se splnila. Zuzanka si přála být princeznou - a mít nejlepší kamarádku. Ale co třetí přání? Vždycky chtěla mít hodně hraček a šatů, ale teď myslela na něco úplně jiného. Přála si udělat radost lidem kolem sebe, mamince by se určitě líbila nová zástěra, paní mlynářku by zase potěšil bílý čepeček, pana mlynáře sváteční dýmka... Ale ne, to pořád není ono...

Potůček si vesele zpíval jarní písničku. Zuzanka seděla na kameni, poslední klásek v ruce a přemýšlela. Už to má, už ví, co si bude přát.

Je to tak prosté, aby se všichni lidé i zvířátka měli dobře, aby děti byly šťastné u svých maminek, tatínek, babiček a dědečků, aby měly kamarády, jako ona Aničku. A hlavně, aby ze života nezmizel úsměv, i když jste třeba nemocní.

Jestli jste, děti, teď doma v teplíčku a čtete si tenhle příběh, vzpomeňte si na Zuzanku, jak to pěkně zařídila. Mějte se krásně a rádi... jako kamarádi.

V češtině jsou si některá slova podobná, ale každé z nich má úplně jiný význam. Dovedli byste je stručně vysvětlit? Zkuste to. Řešení najdete na str. 12.

1. bez je
fez je
jez je
mez je
rez je
2. palička je
paličák je
palčák je
paličkování je
3. plavý je
plavný je
splavný je
planý je
4. bajka je
májka je
rajka je
pájka je
krajka je

Zdeněk Svoboda

Nemám ráda jedny oči,
co se za mnou pořád točí.
Čí, čí, čí?
Přece kočičí!

Zdeněk Svoboda

Víte to? (odpovědi ze str. 11)

bez je šerík
fez je pokrývka hlavy
jez je přehrazení toku vody
mez je hranice mezi pozemky
rez je povlak na železe

palička je nástroj na tlučení
paličák je tvrdohlavec, umíněnc
palčák je rukavice jen s prstem pro palec
paličkování je zhotovování krajky

plavý je světle žlutý, plavovlasý
plavný je plynulý, lehký
splavný je způsobitý pro plavbu
planý je nešlechtěný (strom), zbytečný

bajka je výmysl
májka je strom ozdobený stuhami pro 1. máj
rajka je pták
pájka je slitina pro pájení kovů
krajka je látka s ozdobným vzorem

Zdeněk Svoboda

17. Kristus vstal z mrtvých!

Již starozákonní proroci slibovali, že Mesiáš vstane z mrtvých. Také Ježíš mnohokrát svým učedníkům říkal, že se to stane. Když k jeho vzkříšení došlo, přihodila se podivuhodná věc: nastalo velké zemětřesení, anděl Páně sestoupil z nebe a odvalil kámen. Potom řekl dvěma ženám, které přišly ke hrobu: „Nebojte se. Vím, že hledáte Ježíše, který byl ukřižován. Není zde; byl vzkříšen, jak řekl. Pojdte se podívat na místo, kde ležel.“ (Mt 28,5-6) Anděl jim přikázal, aby vše pověděly učedníkům.

18. A Prayer

St. Augustine has said: “Prayer is to speak with God.” By this statement he has pointed to an essential side of our prayers: their connection with God, the communion with God, openness towards God of such a kind that we open our lips, hearts and minds towards Almighty God. Only in this way will it be possible to confess to God what we have done wrong, to ask God for the help we need, to pray for other people in need, and also to thank and praise God.

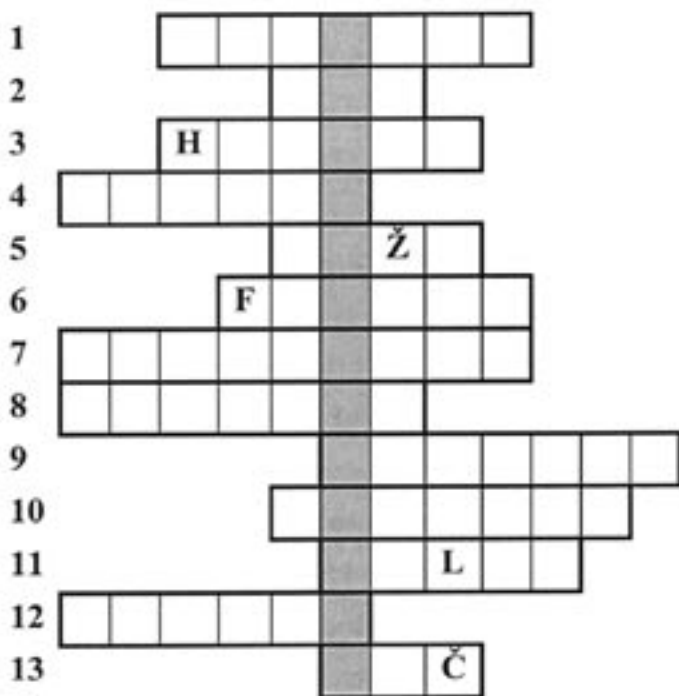
Slovíčka:

prayer	modlitba
statement	sdělení, prohlášení
point to	ukázat na
essential	základní, podstatný
connection	spojení
communion	společenství
openness	otevřenost
Almighty God	Všemohoucí Bůh
confess	přiznat

Milé děti,
tajenku získáte tak, když do tabulky doplníte slova, která chybí v textu. Pokud nám své řešení stihnete poslat do poloviny května, můžete vyhrát knihu (jména tří výherců otiskneme v červnové Cestě).

Možná znáte rčení „Březen – za kamna vlezem, duben – (tajenka).“ Pro nás to však jistě neplatí. I když se duben vyznačuje apřílovým počasím, jakmile se udělá hezký (2), utíkáme na (3), kde je spousta zábavy. (1) na honěnou nebo na babu, (8) se na houpačce, kloužeme na (7) nebo se (12) na kolotoči. Kluci popadnou (13) a (5) hrát (6) nebo cvrknat (10) do (11). Děvčata zase mohou (4) přes švihadlo nebo na písku „péct“ (9).

Blahopřejeme výhercům soutěže v únorové Cestě (tajenka: Hromnice):
Jožka Hrabáková z Louňovic p. Blaníkem
Marie Diničová a Žaneta Odrocká z Kojetína

Dub

Dub je strom velmi vznešený, dožívá se stovek let a roste do mohutnosti a rozložitosti. U nás můžeme najít řadu takovýchto starých stromů, které pamatují opravdu hodně. Také díky tomu hrály duby významnou roli ve starých pohanských kultech – lidé je považovali za posvátné, konali u nich oběti apod. I v Bibli můžeme najít pár zmínek o dubu, často právě v souvislosti s modloslužbou, tedy obětováním jiným bohům, které Hospodin prostřednictvím proroků kárá. Tak např. Ozeáš 4,13 říká: „Obětují na vrcholcích hor, na pahorcích pálí kadidlo, pod dubem a topolem a kdejakým posvátným stromem, protože jejich stín je příjemný.“ Izajáš 6,13 zase prorokuje zajetí Izraelců jako trest za jejich nevěrnost: „Zůstane-li v ní jen desetina, i ta bude zajata a přijde vniveč jako posvátný strom, jako dub, po jehož skácení zbude jen pahýl.“ Ve 44. kapitole Izajáš také kritizuje výrobu model - bůžků - z cedrového, dubového či jasanového dřeva, před kterými se pak lidé hrbí (v. 13-18). A do třetice Izajáš ve 2. kapitole kárá pýchu a povýšenost – a právě lidi pyšné přirovnává k dubům (2,13; podobně Zachariáš 11,2; Ámos 2,9 – „Já jsem zničil před nimi Emorejce vysoké jak cedry a pevné jako duby.“). Také prorok Ezechiel, když prorokuje zkázu Týru, města proslulého zámořským obchodem, říká, že ani jeho dokonalá krása a mocné loďstvo s vesly dubovými mu před Hospodinovým hněvem nepomůžou (27,6).

U Bét-elu, pod Posvátným dubem pláče, jak jej nazval Jákob, byla pochována Debora, chůva jeho ženy Rebečky (Gn 35,8).

D A D A D A D⁷ G
Ref. On je krá-lů Král, on je pá-nů Pán, první on i poslední,
 D A⁷ D D A D⁷ G
 Je - žíš je - di - ný. I. Vím, Vy - ku - pi - tel můj je živ,
 D A D A D G D A D
 Ježíš je-diný, je k lidem velmi mi-lo-stiv, Ježíš je-diný. *Ref.*

2. On v nebi město zbudoval, Ježíš jediný,
zve do něj svaté ze všech stran, Ježíš jediný.

Ref.

3. Hříšníku, který k němu jde, Ježíš jediný,
dnes Boží milost poskytne, Ježíš jediný.

Ref.

Obrázek nám poslala
Nikolka Fundová (7 let)